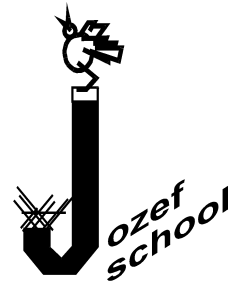

Het pestprotocol.

Inleiding

Pesten heeft veel te maken met een verhouding binnen een groep. Daarom is het niet eenvoudig om er een eind aan te maken.

Aanpakken van het pestprobleem betekent meer dan verbieden alleen. Kinderen moeten leren om met elkaar om te gaan zonder de ander wezenlijk te kwetsen.

Wij kunnen hen daarbij helpen. We doen dit door de integrale inzet van de methode De Vreedzame School. Maar ook in de lessen van Hemel en Aarde komen aspecten van sociale vaardigheden ruimschoots aan de orde.

Op school hanteren we 4 basisregels:

Pesten is nooit goed, zorg dus dat je aardig doet.

Binnen moet het rustig zijn, rennen doe je op het plein.

We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken voor morgen

Iedereen is anders en iedereen hoort erbij.

Als onderdeel van de lessen uit de "Grip op de groep" aan het begin van het schooljaar formuleert de leerkracht samen met de groep omgangsregels. Deze regels komen regelmatig ter sprake en vormen een basis om pesten te voorkomen

In basis komen de regels op het volgende neer:

1. Luisteren naar elkaar.
2. Heb aandacht voor een ander.
3. Elkaar niet uitdagen.
4. Niemand uitschelden (ook geen bijnamen).
5. Niet meteen met een oordeel klaarstaan.
6. Niemand buitensluiten.
8. Van elkaars spullen afblijven (tenzij je hebt gevraagd en toestemming hebt).
10. Iemand niet op uiterlijk beoordelen.
11. Elkaar niet uitlachen.

13. Van elkaar afblijven.
14. Bij een ruzie geen partij kiezen.
15. Na een ruzie UITPRATEN, dat lucht op !
18. Word je gepest, praat erover. Thuis en op school.
19. Blijft de pester doorgaan - dan naar de pester toestappen
20. Zeg duidelijk STOP als er iets gebeurt dat je niet wil.

DEZE REGELS GELDEN BIJ ONS OP SCHOOL, MAAR OOK DAARBUITEN !

Het 5-sporenbeleid

Mocht het ondanks alle preventieve aandacht en structurele zorg mis gaan dan volgen wij het z.g. 5 sporen beleid.

Het 5-sporenbeleid, dat staat voor een brede aanpak, als het pesten een complex probleem is, dat een bijzondere aanpak nodig heeft.

Het 5-sporenbeleid staat voor een brede aanpak van het probleem pesten. Een spoorboekje is het 5-sporenbeleid zeker niet. Het geeft niet aan bij welke situatie welke aanpak behoort. De reden hiervoor is dat pesten een complex probleem is en er een enorme verscheidenheid aan peestsituaties en oplossingen zijn, dat het ons inziens onmogelijk is om deze situaties en de daar bij behorende aanpak uitputtend te beschrijven.

Het 5-sporenbeleid geeft aan dat er, om te komen tot oplossingen of te voorkomen dat er dergelijke negatieve situaties ontstaan, aan 5-sporen tegelijkertijd aandacht besteed wordt en gewerkt wordt. Deze 5 sporen komen overeen met de 5 betrokken groepen en zijn de volgende:

~ het slachtoffer ~ de pester ~ de groep ~ leerkrachten ~ ouders ~

In de onderstaande 5 actie onderdelen komen de 5 betrokkenen expliciet aan bod.

- 1. signaleren**
- 2. analyseren**
- 3. opstellen van plan van actie**

4. uitvoeren van plan van actie

5. evaluatie

AD. 1. SIGNALEREN

Signaleren van pesten is niet altijd makkelijk. Pesten gebeurt veelal buiten het gezichtsveld van volwassenen. Daarom is het van belang om ook op andere signalen te letten

Slachtoffer

- gaat niet graag naar school
- gaat contact met andere kinderen uit de weg
- behaalt schoolresultaten onder het niveau van het kind
- is angstig
- kan moeilijk voor zichzelf opkomen
- andere kinderen vragen dit kind niet om mee te doen
- het kind geeft aan dat ze hem pesten
- het kind durft niet van huis naar school te lopen.

Pester

- wil op de voorgrond treden ten koste van andere kinderen
- heeft snel ruzie met andere kinderen
- kan moeilijk samenwerken
- lokt andere kinderen uit
- houdt weinig rekening met andere kinderen.

Groep

- er gebeuren dingen in de groep waar niet goed de vinger op te leggen is
- de sfeer is niet prettig, druk, geheimzinnig
- de groep vraagt veel van de leerkracht
- er is veel onderlinge concurrentie
- er is veel onderlinge agressie
- het voor elkaar opnemen en elkaar helpen gebeurt weinig.

School

- leerkrachten bemerken dat er gepest wordt
- collegae signaleren pesterijen tijdens het speelkwartier.

Ouders

- de ouders nemen contact op over het pesten
- de ouders maken zich bezorgd over de positie van het kind in de groep.

AD. 2. ANALYSEREN

Het analyseren op grond van de signalen is allereerst van belang om te bepalen of er sprake is van pesten of dat er mogelijk andere problemen aan de signalen ten grondslag liggen. Vervolgens moet per spoor de situatie geanalyseerd worden.

Slachtoffer

- wie is het/zijn het

- sinds wanneer wordt het slachtoffer gepest
- wat is de voorgeschiedenis (informatie inwinnen bij andere leerkrachten).
- in welke vorm wordt er gepest (ook thuis, buiten spelen enz.).
- wanneer wordt er gepest
- wat is de reactie van het slachtoffer
- wat voor een kind is het slachtoffer
- heeft het kind extra hulp nodig
- is het kind ontvankelijk voor hulp.

Pester

- wie is / zijn het
- sinds wanneer pest het kind
- wat is de voorgeschiedenis
- wat is de ernst van de pesterijen
- in welke vorm wordt er gepest
- wanneer vinden de pesterijen plaats
- wat voor een kind is de pester
- heeft het kind extra hulp nodig
- is het kind ontvankelijk voor hulp.

Groep

- in welke groep vinden de pesterijen plaats
- op welke momenten wordt er gepest
- hoe is de sfeer in de groep
- wat voor leerlingen zitten er in de groep
- hoe reageren de leerlingen op elkaar
- wat zijn de vaardigheden van de leerlingen op cognitief en sociaal gebied
- is er wisselend leiderschap
- zijn de regels en afspraken in de groep duidelijk
- hoe is de relatie tussen de groep en de leerkracht
- wordt er gewerkt in de groep (wat is de motivatie van de leerlingen)
- zijn er bijzondere omstandigheden van buitenaf (bijv. conflicten in de wijk)
- zijn er culturele verschillen
- zijn er specifieke individuele problemen van de leerlingen.

School

- wat is de positie van de leerkracht in de groep (bijv. vaste of invalkracht).
- is er ondersteuning binnen het team
- is het een nieuw probleem of bestaat het al jaren
- welke interventies zijn er al geweest
- krijg je als school de mogelijkheid om het aan te pakken
- zijn er contacten met externe organisaties
- hoe is de relatie tussen school en ouders.

Ouders

- is er onderling contact tussen de ouders (van pester en slachtoffer)

- staan ouders open om pesten te bespreken
- zijn zij bereid zich ervoor in te zetten

AD. 3. OPSTELLEN VAN PLAN VAN ACTIE

Aan de hand van gegevens uit de analyse dient nu een plan van actie gemaakt te worden. Door leerkracht. Van belang is dat er onderscheid gemaakt wordt in korte termijn en een lange termijn planning. De planning op korte termijn moet gericht zijn op het stop zetten van negatieve handelingen ten aanzien van het slachtoffer.

De planning op lange termijn moet inhouden hoe de sfeer in de groep en in de school te verbeteren is, zodat pesten geen kans meer krijgt. Het plan van actie dient gebruik te maken van de mogelijkheden van alle betrokkenen: de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en de school. Het bespreken van het plan van actie met de betrokkenen is van belang om een ieder te laten weten wat de actieplannen zijn. Tot slot is het aan te raden het plan schriftelijk vast te leggen en evaluatiemomenten in te bouwen waarin het plan van actie, indien noodzakelijk, bijgesteld kan worden.

Het plan van actie omvat:

Slachtoffer

- veiligheid bieden
- worden ouders ingeschakeld
- wel of niet inschakelen van hulpverlening (schoolmaatschappelijk werkster en sociaal verpleegkundige)
- handhaven plaats in de groep

Pester

- veiligheid bieden
- worden ouders ingeschakeld
- wel of niet inschakelen hulpverlening
- niet enkel afstraffen maar de mogelijkheid bieden om ander gedrag aan te leren.
- pester bewust maken van het pesten
 - bespreken met directie/zorgteam
 - ouders ook op de hoogte houden.

Groep

- veiligheid bieden
- iedereen verantwoordelijk maken; het is een gezamenlijk probleem
- sfeer verbeteren door bijvoorbeeld:
 - bespreken van het probleem.
 - bespreken wat er moet veranderen
- buitenschoolse activiteiten.
- opstelling in de klas
- methode van werken
- klassikale sociale vaardigheidstraining.

Leerkracht

- als leerkracht stelling nemen tegen pesten
- positionering leerkracht
- hoe ziet de ondersteuning eruit (intern-extern)
- teamverantwoordelijkheid.

Ouders

- gezamenlijk verantwoordelijk
- ouderavond organiseren/oudergesprekken
- inzetten van ouders bij schoolactiviteiten.

AD. 4. Uitvoeren plan van actie.

Bij het uitvoeren van het plan van actie is het een goede zaak om gebruik te maken van evaluatiemomenten. Verloopt het plan zoals het zou moeten verlopen? Door feedback van de betrokkenen kan in een vroeg stadium, indien noodzakelijk, het een en ander worden bijgesteld.

Ad 5. Evaluatie

In het plan van actie worden de evaluatiemomenten vooraf vastgesteld. Vanaf het moment dat er een situatie van pesten is geconstateerd, zal tot aan het eind van de basisschool aandacht blijven voor het slachtoffer en de pester, om herhaling voor te zijn.

Bijgesteld September 2009.